

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 4Co/151/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1311209070
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Degmová Pospíšilová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:1311209070.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Ingrid Degmovej Pospíšilovej a sudcov JUDr. Valérie Kleinovej a JUDr. Anny Kašajovej v právnej veci žalobkyne: J. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom U., Q. S. Č.. XX, zastúpená advokátskou kanceláriou Mojžiš a partneri s.r.o., Sasinkova 10, Bratislava, IČO: 35 892 994, proti žalovaným: 1/ Z. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom U., N. I..Č.. X, 2/ H. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom U., X. I..Č.. X, obaja zastúpení advokátskou kanceláriou ALMOND LEGAL s.r.o., so sídlom Grösslingova 4, Bratislava, IČO: 47 248 653, o určenie, že žalobkyňa je dedičkou po poručiťovi Z.. J. X., narodenom dňa X.XX.XXXX, zomrelom dňa X.X.XXXX, naposledy bytom U., Č.N. I.. Č.. XXXX/X, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Bratislava III zo dňa 07. júna 2018 č. k. 9C 30/2011-331 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalovaným priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Rozsudkom zo dňa 28.01.2014 č.k. 9C 30/2011-236 súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobkyne, ktorou sa proti žalovaným domáhala určenia, že je dedičkou po poručiťovi Z.. J. X., narodenom XX.XX.XXXX, zomrelom XX.XX.XXXX, naposledy bytom v U., Č. XXXX/X, zo zákona v III. dedičskej skupine titulom osoby spoluživúcej. Zároveň jej uložil povinnosť nahradiť trovy konania žalovaným k rukám ich právneho zástupcu. Rozhodol tak právne vec posúdiac s poukazom na ust. § 475 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) a § 115 OZ, pričom v záveroch rozsudku konštatoval, že subjektívne dedičské právo spoluživúcich osôb vzniká za kumulatívneho splnenia nasledujúcich predpokladov: spoločná domácnosť počas obdobia najmenej rok pred smrťou poručiťefa, trvalosť spolužitia, spoločné uhrádzanie nákladov, alebo odkázanosť na výživu. Zdôraznil, že podľa § 115 OZ spoločnú domácnosť tvoria osoby, ktoré spolu trvale žijú a spoločne uhrádzajú náklady na svoje potreby. Podľa súdu prvej inštancie trvalosť spolužitia znamená, že tieto osoby sa v každodennom živote správajú tak, že zo súhrnu okolností ich spolužitia možno usudzovať, že ich spolužitie je konsenzuálne a vychádza z mravného základu (nejde napr. o nájomcu), súčasne je kontinuálne a v zásade nie je ničím, okrem výnimočných udalostí, prerušované. Skúma sa napr., či tieto osoby bývajú v jednom byte, či na tomto mieste majú osobné veci, či sa tam pravidelne vracajú z práce alebo iného pôsobiska a inak prejavujú svoju vôľu zdržiavať sa na tomto mieste. Počítanie času sa spravuje ust. § 122 OZ. Uviedol, že spoločné uhrádzanie nákladov na osobné potreby sa prejavuje trvalým a adekvátnym podielom na úhrade nákladov na domácnosť v závislosti od schopností a možností každej osoby žijúcej v spoločnej domácnosti, do ktorého treba zahrnúť aj osobnú starostlivosť o domácnosť. Ide o skutočné spolužitie v spotrebnom spoločenstve takých osôb, ktoré prispievajú na úhradu spoločných potrieb podľa svojich možností a schopností a každá z nich si obstaráva v rámci tohto spoločenstva to, čo potrebuje, pričom

sa stará aj o ostatných. Podľa potrieb sa každá z týchto osôb podieľa aj na výhodách spoločenstva, či už ide o spoločné bývanie, stravovanie, zábavy, výlety atď..

2. Z vykonaného dokazovania mal vtedy za preukázané, že žalobkyňa s poručiteľom J. X. nevedla spoločnú domácnosť po dobu jedného roka pred jeho smrťou v jeho dome, keď túto skutočnosť nepotvrdil správca domu, ktorý sa v dome zdržiaval každý deň od roku 2000. Mal za to, že ani s výpoveď ostatných svedkov nedošlo k preukázaniu konsenzuálneho trvalého vedenia spoločnej domácnosti so spoločným uhrádzaním nákladov na spoločné potreby podľa svojich možností a schopností po uvedenú dobu. Podľa svedka U. žalobkyňa nemala od domu a ani od brány kľúče, i keď s poručiteľom realizovala nákupy. Poukázal na výpoveď samotnej žalobkyne o tom, že nákupy hradil poručiteľ. Sused T. v rámci svedeckej výpovede uviedol, že žalobkyňu u poručiteľa videl v intenzite len jeden až dvakrát mesačne, poručiteľ sa mu sťažoval, že Vianoce a Silvestra 2010 trávil sám a prišiel ho navštíviť len žalovaný Z/. Spolužitie žalobkyne s poručiteľom nepotvrdili podľa súdu prvej inštancie ani ostatní svedkovia. Poukázal na svedeckú výpoveď J.. X., primárky, že do nemocnice bol poručiteľ privezený pánom U., žalobkyňa sa u nej na zdravotný stav poručiteľa neinformovala. Poručiteľ pri hospitalizácii uviedol, že sa oňho stará pán U.. Výpovede žalobkyne a jej D. mal za nevierohodné, keď ich pravdivosť mal za vyvrátenú inými jednoznačnými svedeckými výpoveďami.

3. Odvolací súd toto pôvodné rozhodnutie vydané súdom prvej inštancie vo veci preskúmal z dôvodu odvolania žalobkyne a z obsahu preskúmaného spisu zistil, že skutočnosti tvrdené právnym zástupcom žalobkyne ohľadom nesprávneho procesného postupu súdu prvej inštancie týkajúce sa zamietnutia jeho návrhu na dokazovanie výsluchom svedkýň - priateľiek žalobkyne navrhnutých písomným podaním zo dňa 27.01.2014, ako aj svedka - spolupacienta poručiteľa, keď súd prvej inštancie vykonanie týchto riadne navrhnutých dôkazov zamietol, pričom však v odôvodnení napadnutého rozsudku sa napriek zákonnej povinnosti s dôvodom zamietnutia vykonania týchto navrhnutých dôkazov žiadnym spôsobom nevyšporiadal, sú pravdivé. Odvolací súd prisvedčil odvolaciemu argumentu právneho zástupcu žalobkyne, že tieto navrhnuté dôkazy mohli mať pre rozhodnutie vo veci skutkový význam. Neuvedením dôvodov zamietnutia vykonania tohto dokazovania súd prvej inštancie odňal žalobkyňi právo na spravodlivý proces v rámci konania odvolacieho spočívajúci v nemožnosti adekvátnej obrany proti hodnoteniu dôvodu nevykonania navrhnutého dokazovania v štádiu využitia riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov v rovine polemiky s dôvodmi ich nevykonania. Taktiež súd prvej inštancie nezákonne nevyhodnotil žiadnym spôsobom relevanciu listinných dôkazov doložených žalobkyňou podľa nej preukazujúcich jej dispozičné oprávnenia s finančnými prostriedkami poručiteľa a tým aj preukazujúcich vedenie spoločnej domácnosti s ním.

4. Odvolací súd ďalej zdôraznil, že základom hodnotiaceho postupu súdu by okrem ľudských a odborných skúseností mali byť pravidlá logického myslenia, ktoré tradičná logika formuluje do základných logických zásad. Vierohodnosť určitého poznatku získaného vykonaním konkrétneho dôkazu a teda aj jeho význam z hľadiska dôkazu pravdivosti či nepravdivosti skutkových tvrdení súd hodnotí jednak izolovane, jednak v porovnaní s poznatkami získanými vykonaním všetkých zostávajúcich dôkazov. Pri svedeckej výpovedi sudca hodnotí najprv všeobecne vierohodnosť výpovede s prihliadnutím na to, aký má svedok vzťah k účastníkom a k prejednávanej veci. Získané poznatky potom porovná s poznatkami získanými hodnotením ostatných dôkazov a uváži, do akej miery sú tieto poznatky súladné či protichodné, vzájomne sa doplňujúce a pod. (6MCdo 1/2010). Pravdepodobne v súlade s citovaným rozhodnutím NS SR sa súd prvej inštancie snažil riadiť pri hodnotení svedeckých výpovedí a pravdivosti skutočností v rámci nich tvrdených, keď svedecké výpovede dcér žalobkyne a výpoveď nej samotnej mal za nevierohodné, avšak podľa názoru odvolacieho súdu neadekvátnym spôsobom nadhodnotil svedecké výpovede v neprospech žalobkyne, hoci v osobách svedkov išlo o osoby poručiteľa navštevujúce len sporadicky, dokonca žijúce v zahraničí, nad podrobné a konkrétne výpovede D. žalobkyne vypovedajúcich po poučení o trestnoprávnych dôsledkoch krivej výpovede a neodôvodnil, prečo neuveril samotnej žalobkyňi, keď jej výpoveď ako účastníčky konania je a bola taktiež dôkazným prostriedkom (§ 125 OSP platný v čase pôvodného prvoinštančného konania). Taktiež nevyhodnotil svedecké výpovede svedkov R. Č. a T. U., pokiaľ ide o ich názor o vedení spoločnej domácnosti žalobkyne s poručiteľom. Nekorektne vyhodnotil len svedeckú výpoveď primárky oddelenia, kde bol poručiteľ hospitalizovaný, pokiaľ ide o navštevovanie poručiteľa žalobkyňou, hoci nebola jeho ošetrojúcou lekárkou, pričom žiadnym spôsobom nevyhodnotil svedeckú výpoveď zdravotnej sestry pracujúcej v zdravotnom zariadení, ktorá návštevy žalobkyne uvádzala.

5. Podľa názoru odvolacieho súdu bolo vtedy z obsahu preskúmaného spisového materiálu nepochybné, že žalobkyňa s porúčiteľom mali blízky vzťah po dobu niekoľkých rokov, ktorý bol viackrát pretrhnutý a vrátený späť do pôvodných koľají. Pre účely rozhodnutia vo veci mal za irelevantné ich prípadné spolužitie v čase viac ako jeden rok pred smrťou porúčiteľa, avšak na strane druhej poukázal i na ustálenú súdnu prax, podľa ktorej nemožno tolerovať formalistický postup, ktorým sa za použitia sofistikovanej argumentácie odôvodňuje zrejma nespravodlivosť. Všeobecný súd nie je viazaný doslovným znením zákona, ale sa od neho môže a musí odchýliť, pokiaľ to vyžaduje účel zákona. Povinnosť súdov vyhľadávať právo neznamena len vyhľadávať priame a výslovné pokyny v zákonomom texte, ale tiež povinnosť zisťovať a formulovať, čo je konkrétnym právom aj tam, kde ide o interpretáciu abstraktných noriem a ústavných zásad (Nález Ústavného súdu ČR IV.ÚS 1241/2012). Ak aj samotná žalobkyňa v rámci úradného záznamu spísaného pracovníčkou notárskeho úradu uviedla, že v dome porúčiteľa bývala od utratenia porúčiteľovho psa v januári 2011, mal za potrebné zaoberať sa otázkou, či žalobkyňa s ním viedla alebo nevedla spoločnú domácnosť i do tejto doby pokiaľ ide o naplnenie atribútu spotrebného spoločenstva s úmyslom žiť spoločne natrvalo a z domu odchádzala len za účelom starostlivosti o psa neznášajúceho sa so psom porúčiteľa, alebo s iným úmyslom. Vychádzajúc z uvedeného konštatoval, že každé súdne rozhodnutie by malo byť jednak zákonné, rovnako však aj spravodlivé. Uviedol, že žalobkyňa sa svojou žalobou nedomáha likvidácie dedičského práva žalovaných, ale prípadne za eventuality unesenia dôkazného bremena o vedení spoločnej domácnosti s porúčiteľom počas zákonnej doby so všetkými jej atribútmi priznania zákonného dedičského oprávnenia i jej osobe. Odvolací súd mal vtedy za to, že záver súdu prvej inštancie o tom, že žalobkyňa s porúčiteľom v tejto zákonnej dobe spoločnú domácnosť nevedla, je predčasný, keď takýto záver z dovtedy vykonaného dokazovania jednoznačne nevyplýval a súd prvej inštancie vykonané dôkazy vyhodnotil nedostatočne, resp. niektoré nesprávne.

6. V novom konaní bol súd prvej inštancie povinný opätovne vyhodnotiť výsledky dovtedy vykonaného dokazovania, vykonať a vyhodnotiť ďalšie navrhnuté dokazovanie, pričom pri hodnotení dôkazov uložil za potrebné mať samozrejme na zreteli povinnosť unesenia dôkazného bremena žalobkyňou, resp. pre prípad zamietnutia návrhu na vykonanie nových dôkazov potom v odôvodnení nového rozhodnutia sa s dôvodom takéhoto postupu náležite vysporiadať.

7. Súd prvej inštancie preto po doručení zrušujúceho uznesenia odvolacieho súdu predvolal strany sporu na pojednávanie na deň 20.09.2017, na ktorom sa zúčastnil právny zástupca žalobkyne bez svojej klientky, žalovaní 1/, 2/ a ich právny zástupca. Súd prvej inštancie v intenciách záverov uznesenia odvolacieho súdu a z dôvodu neprítomnosti žalobkyne vyzval právneho zástupcu žalobkyne, aby zabezpečil účasť svedkov, priateľiek žalobkyne navrhnutých písomným podaním zo dňa 27.01.2014, ako aj svedka - spolupacienta porúčiteľa v zmysle záverov odporúčaní odvolacieho súdu, a stanovil termín pojednávania na deň 13.12.2017, ktorý strany sporu zobrali na vedomie osobne a neboli naň písomne predvolávaní.

8. Na pojednávanie na deň 13.12.2017 sa vopred ospravedlnili žalovaní 1/, 2/ z dôvodu práceneschopnosti a hospitalizácie ich právneho zástupcu H. D. W., ktorý ich zastupovanie z dôvodu dlhodobej práceneschopnosti ku dňu 31.01.2018 ukončil a zaslal súdu aj odvolanie plnej moci. Súd prvej inštancie vytýčil nový termín pojednávania na deň 25.04.2018, na ktorom sa zúčastnili len žalovaní 1/ a 2/a ich právny zástupca, ktorého si ustanovili dňa 07.02.2018. Bez ospravedlnenia sa na pojednávanie nedostavila žalobkyňa ani jej právny zástupca, ktorému bolo predvolanie na toto pojednávanie riadne doručené dňa 15.03.2018 o 12.21 hod. elektronicky. Z dôvodu neúčasti žalobkyne a jej právneho zástupcu bolo pojednávanie znova odročené na deň 07.06.2018, na ktoré bol právny zástupca žalobkyne znovu riadne predvolaný, predvolanie na pojednávanie mu bolo úspešne doručené elektronicky dňa 25.04.2018 o 16.17 hod..

9. Súd prvej inštancie uviedol, že na tomto pojednávaní dňa 07.06.2018 sa zopakovala situácia z pojednávania zo dňa 25.04.2018, nedostavila sa naň bez ospravedlnenia žalobkyňa ani jej právny zástupca. Z tohto dôvodu súd prvej inštancie uznesením podľa ustanovenia § 182 CSP vyhlásil dokazovanie za skončené a vo veci rozhodol rovnakým spôsobom, ako rozhodol vo svojom pôvodnom rozsudku zo dňa 28.01.2014, keďže konštatoval, že nie je úlohou súdu, ale vecou žalobkyne ako pána sporu - dominus litis, ktorá bola okrem toho riadne právne zastúpená, nútiť, aby zabezpečila proti svojej vôli dôkazy na doplnenie dokazovania uvedené v zrušujúcom uznesení odvolacieho súdu. Bol toho názoru, že žalobkyňa mala objektívne dostatočne dlhý čas na to, aby vyvinula iniciatívu a súdu predložila

alebo zabezpečila dôkazy, vykonania ktorých sa domáhala počas konania pred súdom prvej inštancie, ako aj v odvolacom konaní. Pretože v konaní bola absolútne nečinná, rovnako sa na dvoch z troch pojednávaní nezúčastnil bez ospravedlnenia ani jej právny zástupca, súd prvej inštancie vychádzal a mohol vychádzať len z dôkazov vykonaných súdom prvej inštancie v predchádzajúcom konaní.

10. Stotožnil sa s definíciou pojmu spoločnej domácnosti, definovanej v rozhodnutí odvolacieho súdu, podľa ktorého trvalé spolužitie nie je dané dĺžkou faktického trvania, ale zhodou úmyslu všetkých zúčastnených osôb trvale spolu žiť. Druhým faktorom je spoločné uhrádzanie nákladov, avšak podľa svojich možností, keď nemusí byť vylúčená dohoda spolužijúcich osôb, že práve vzhľadom na tieto možnosti jedna osoba hradí náklady výlučne zo svojich príjmov a druhá osoba sa na vedení spoločnej domácnosti podieľa inak ako finančne. Ide o spoločný záujem o spoločné potreby domácnosti a ich spoločné riešenie. Zákonnou podmienkou na získanie dedičského práva spolužijúcou osobou podľa súdu prvej inštancie je, že táto osoba sa musela o spoločnú domácnosť starať (alebo musela byť výživou odkázaná, ktorá podmienka však v danom prípade je vylúčená). Starostlivosť však neznamená výlučne len upratovanie a pod., keď v súčasnosti je možné vedenie spoločnej domácnosti i za jej upratovania osobami tretími. Starostlivosť o spoločnú domácnosť môže znamenať i len zabezpečovanie riešenia všetkých potrieb spolužijúcich osôb a záležitostí spoločnej domácnosti. Môže byť potom irelevantné napr. to, že odvoz spolužijúcej osoby do nemocnice fyzicky vykonala osoba iná ako spolužijúca, keď osoba spolužijúca o takúto pomoc tretie osoby požiadala. Odvolací súd v tejto súvislosti prisvedčil odvolaciemu argumentu žalobkyne, že uvedenie mien p. U. a žalovaného 2/ ako osôb kontaktných v zdravotnej dokumentácii poručiťľa bolo eventuálne podmienené tým, že títo poručiťľa do nemocnice priviezli. Vedenie spoločnej domácnosti nie je vylúčené taktiež ani skutočnosťou, že osoba spolužijúca strávi Vianoce s inými svojimi príbuznými, konkrétne s deťmi a pravdepodobne s vnúčatami, nakoľko má právo i na tieto rodinné vzťahy a zachovávanie ich kvality, za predpokladu, že o spolužijúcu osobu sa postarala, ako to žalobkyňa i uvádzala. Vylúčené je to, aby jedna fyzická osoba bola členom dvoch domácností, pričom však je aj logické, že na druhej strane každá fyzická osoba niekde domácnosť vedie, a to individuálnu alebo spoločnú.

11. Súd prvej inštancie uviedol, že vo svojom opätovnom konaní však nemohol bez súčinnosti žalobkyne zistiť, kde inde ako s poručiťľom žalobkyňa domácnosť viedla, nebolo možné bez realizácie základných procesných práv žalobkyne v možnostiach súdu vytykávané nedostatky postupu súdu prvej inštancie v prvom konaní odstrániť, keď pre žalobkyňu a realizáciu ňou navrhovaných dôkazov stanovil tri pojednávania, ani na jednom sa nezúčastnila, hoci bola riadne právne zastúpená, na pojednávaniach dňa 25.04.2018 a 07.06.2018 sa napriek riadnemu predvolaniu dokonca nezúčastnil ani jej právny zástupca. Súd prvej inštancie vzhľadom na absenciu žalobkyňou predkladaných dôkazov, ako aj samotnej neúčasti jej právneho zástupcu sa nemal s akými dôkazmi vyporiadavať a hodnotiť ich, keď žalovaní, ktorí boli prítomní na každom vytyčenom pojednávaní spolu so svojím právnym zástupcom, nemali žiadne návrhy na doplnenie dokazovania a s pôvodným rozsudkom súdu prvej inštancie sa v plnom rozsahu stotožnili.

12. Vec opätovne právne posúdil podľa ust. § 475 ods. 1, 2 OZ a § 115 OZ.

13. Zaujal názor, že subjektívne dedičské právo spolužijúcich osôb vzniká za kumulatívneho splnenia nasledujúcich predpokladov: spoločná domácnosť, trvanie spoločnej domácnosti najmenej jeden rok pred smrťou poručiťľa, trvalosť spolužitia, spoločné uhrádzanie nákladov na osobné potreby alebo odkázanosť na výživu poručiťľa, pričom spoločnú domácnosť tvoria osoby, ktoré spolu trvale žijú a spoločne uhrádzajú náklady na svoje potreby. Trvalosť spolužitia nie je síce legálne definovaná, znamená však, že tieto osoby sa v každodennom živote správajú tak, že zo súhrnu okolností ich spolužitia možno usudzovať, že ich spolužitie je konsenzuálne a vychádza z mravného základu (nejde napríklad len o nájomcu časti domu), súčasne je kontinuálne a zásadne nie je ničím, okrem výnimočných udalostí (napr. hospitalizácia, dlhodobejší pobyt v cudzine) prerušované. Skúma sa napríklad, či také osoby spolu bývajú v tom istom byte, alebo dome, či na tomto mieste majú svoje veci osobnej potreby a spotreby, či sa tam pravidelne vracajú z práce alebo iného pôsobiska a aj inak prejavujú svoju vôľu zdržiavať sa na tomto mieste. Jedným z dôkazov trvalosti spolužitia je aj to, že takéto spolužitie musí trvať najmenej rok pred smrťou poručiťľa, pričom počítanie času sa spravuje ustanovením § 122 OZ. Spoločné uhrádzanie nákladov na osobné potreby sa prejavuje trvalým a adekvátnym podielom na úhrade nákladov na domácnosť v závislosti od schopností a možností každej osoby, ktorá žije v spoločnej domácnosti, do ktorého treba zahrnúť aj osobnú starostlivosť o domácnosť. (pozri Občiansky

zákonník, stručný komentár, autor: Peter Vojčík a kol., Bratislava, 2010, IURA EITON spol. s.r.o. strana 621-622). Spoločnou domácnosťou poručiteľa a ďalších osôb rozumel skutočné spolužitie v spotrebnom spoločenstve všetkých týchto osôb, ktoré prispievajú na úhradu spoločných potrieb podľa svojich možností a schopností a každá z nich si ďalej obstaráva v rámci tohto spoločenstva to, čo potrebuje, pričom pomáha aj ostatným. Podľa potrieb sa členovia spoločnej domácnosti podieľajú na všetkých výhodách tohto spoločenstva, či už ide o spoločné bývanie, stravovanie, ošatenie, zábavy, výlety a podobne. (Pozri R 34/1960, publikované aj v Občiansky zákonník, stručný komentár autor Peter Vojčík a kol., Bratislava, 2010, IURA EITON spol. s.r.o., strana 624).

14. Súd prvej inštancie z vykonaného dokazovania výsluchom účastníkov, svedkov, oboznámiac sa s listinnými dokladmi založenými v súdnom spise, po vyhodnotení všetkých dôkazov jednotlivo a vo vzájomnej súvislosti s poukazom na ustanovenie § 115 a § 475 ods. 1, 2 OZ, ako aj na stálu súdnu prax (rozhodnutie R 34/1960) ako aj s poukazom na komentár k OZ mal jednoznačne a nepochybné za preukázané, že žalobkyňa nevedla s poručiteľom Z.. J. X., narodeným dňa XX.XX.XXXX, zomrelým D. X.X.XXXX, naposledy bytom v U., Č. I..Č.. XXXX/X spoločnú domácnosť po dobu jedného roka pred jeho smrťou na vyššie citovanej adrese. K tomuto záveru dospel predovšetkým z výsluchu žalovaných 1, 2, ako aj svedkov T. U., R. T., J.Á.N. J., P. U., J.. X. X., E. W., G. R., H.. T. Č., U. J.P.Y., ktorými mal za preukázané, že žalobkyňa nežila v spoločnej domácnosti poručiteľa rok pred jeho smrťou, nakoľko takúto skutočnosť nepotvrdil predovšetkým ani správca domu poručiteľa, svedok T.Á. U., ktorý od roku 2000 vykonával túto funkciu u poručiteľa Z.. J. X. a každý deň, niekedy aj po dobu viac ako 12 hodín, a niekedy a nepretržite, sa v rodinnom dome poručiteľa zdržoval. Vyhodnotil, že ani z výpovede vyššie citovaných svedkov sa nepreukázalo, že by žalobkyňa s poručiteľom Z.. J. X. viedla spoločnú domácnosť ako trvalé konsenzuálne spolužitie so spoločným uhrádzaním nákladov na spoločné potreby podľa svojich možností a schopností po dobu trvania jedného roka. Takýto záver pre súd prvej inštancie vyplynul jednak z výpovede svedka T. U., ktorý jednoznačne uviedol, že rok pred smrťou poručiteľa žalobkyňa nežila spolu s poručiteľom Z.. J. X. v jeho rodinnom dome a nevedli ani spoločnú domácnosť vo vyššie citovanom zmysle, i keď tento svedok uviedol, že je pravdou, že žalobkyňa navštevovala nepravidelne rodinný dom poručiteľa Z.. J. X. a s nebohým chodievala na nákupy. Od tohto rodinného domu, ako uviedol svedok T. U., však nemala ani kľúče a ani ovládače na otváranie brány. Zo samotnej výpovede žalobkyne mal súd prvej inštancie za preukázané, že nákupy, ktoré realizoval poručiteľ Z.. J. X. s ňou, tento hradil výlučne zo svojich finančných prostriedkov. Podobne tiež svedok R. T. vypovedal, že ako sused nebohého Z.. J. X., u ktorého bol napojený rodinný dom poručiteľa na alarm, rok pred smrťou poručiteľa videl žalobkyňu jeden, dvakrát do mesiaca, pričom jeho dom a dom poručiteľa sú od seba vzdialené 20 m až 30 m. Sám poručiteľ sa mu sťažoval, že Vianoce a Silvestra 2010 trávil sám a že ho navštívil len žalovaný, jeho Y.. Tiež svedkyňa E. W. uviedla, že s poručiteľom Z.. J. X. sa v roku 2010 a 2011 stretla asi jedenkrát až dvakrát do mesiaca, boli v telefonickom kontakte, tento jej nespomínal pri jej stretnutiach s ním, že žije s družkou. Pri jej návštevách u poručiteľa bol prítomný pán U.. Svedok Y. Š.Z. vo svojej výpovedi uviedol, že v roku 2010 sa o domácnosť starali rôzne študentky, ktoré osobne on nepoznal. Pri návštevách u poručiteľa stretol aj žalobkyňu, ktorá však po chvíli odišla domov. Poručiteľ Z.. J. X. nevedol spoločnú domácnosť v roku 2010 so žalobkyňou a táto sa nestarala ani o chod spoločnej domácnosti. Tiež svedok H.. T. Č. potvrdil vo svojej výpovedi, že o tomto sa staral pán U. a žalovaný 1, 2. S poručiteľom sa poznal od 80-tich rokov z pracovnoprávných vzťahov a stretávali sa aj ako K. pacienti v nemocnici. Poručiteľ mu nikdy nespomenul, že by s niekým žil v spoločnej domácnosti. Tiež svedok G. R. ako opravár TV uviedol vo svojej výpovedi, že pri jeho návštevách v rodinnom dome poručiteľa bol väčšinou pán U. a niekedy aj poručiteľ. Opravy vykonával v jeho dome v období dvoch rokov do smrti poručiteľa. Svedkyňa lekárka J.. X. X. uviedla pri svojom výsluchu, že poručiteľ bol na jej oddelení hospitalizovaný dvakrát, pričom bol privezený T. U.. Počas jeho hospitalizácie navštevoval poručiteľa T. U. a žalovaný v druhom rade. Poručiteľ pri jeho hospitalizácii uviedol, že sa stará oňho opatrovatel' p. U.. Žalobkyňa sa u nej neinformovala o zdravotnom stave poručiteľa nijakým spôsobom. Aj podľa výpovede svedkyne P. U. a svedkyne J. J. nemal súd prvej inštancie preukázané, že by poručiteľ so žalobkyňou viedol spoločnú domácnosť rok pred svojou smrťou. Rovnako aj z výpovede žalovaných nemal preukázané, že by žalobkyňa viedla s poručiteľom spoločnú domácnosť rok pred jeho smrťou. Vzhľadom na výpovede vyššie citovaných svedkov považoval výpoveď žalobkyne, ako aj ďalšie výpovede svedkyň D. Č., S. B.Z., U. T. (D. žalobkyne), že poručiteľka žila rok pred smrťou s poručiteľom Z.. J. X. a viedla s ním spoločnú domácnosť, za nevierohodné, pravdivosť ktorých bola vyvrátená výpoveďami svedkov. Na podporu svojich záverov poukázal aj na listinný dôkaz - zdravotnú dokumentáciu poručiteľa z jeho hospitalizácie v Q. K. Ú. v U., X. I..Č.. X v období od 08.09.2010 do 16.09.2010, kde sa uvádza v rubrike pod číslom 8 ako najbližší príbuzný pán U., bytom X. Č.. XX, R..

Vyhodnotením všetkých skutkových a právnych záverov v ich vzájomných súvislostiach dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná, a preto ju zamietol.

15. O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol v zmysle zásady úspešnosti v konaní podľa ust. § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP vzhľadom na plný úspech žalovaných v konaní.

16. Proti tomuto rozsudku podala riadne a včas prostredníctvom svojho právneho zástupcu odvolanie žalobkyňa a navrhla ho zmeniť, jej žalobe vyhovieť a priznať jej nárok na náhradu trov konania. Mala za to, že súd prvej inštancie nepostupoval podľa zásady viazanosti rozhodnutím odvolacieho súdu, keď základom hodnotiaceho postupu súdu by okrem ľudských a odborných skúseností mali byť pravidlá logického myslenia, ktoré tradičná logika formuluje do základných logických zásad. Vytkla súdu prvej inštancie, že mal okrem obsahu výpovedí, v rámci hodnotenia dôkazov hodnotiť aj presvedčivosť tvrdení účastníkov a svedkov, ich vystupovanie, vzťah k účastníkovi konania, presvedčivosť argumentov, bezprostrednosť reakcie na položenú otázku a pod. Bola toho názoru, že súd prvej inštancie znova, pri svojom opätovnom rozhodnutí, neadekvátnym spôsobom nadhodnotil svedecké výpovede v jej neprospech, hoci v osobách svedkov išlo o osoby poručiťľa navštevujúce len sporadicky, žijúce v zahraničí, nad podrobné a konkrétne výpovede D. žalobkyne a ďalších svedkov, ktorí v konaní vypovedali. Namietala, že súd prvej inštancie znova neodôvodnil, prečo neuveril samotnej žalobkyňi, keď jej výpoveď ako účastníčky konania je taktiež dôkazným prostriedkom, taktiež sa nevysporiadal s dôkazmi v jej prospech a tiež neponúkol logické zdôvodnenie, pre aké dôvody neprihliadal na všetky výpovede. Uviedla, že svedkyňa D. Č., jej D., vypovedala, že žalobkyňa bola dlhoročná priateľka poručiťľa, pričom obdobie rokov 2010 - 2011 strávila s poručiťľom, nakoľko ten bol v zlom zdravotnom stave, riadne sa o neho starala, chodila s ním k lekárovi, starala sa o domácnosť. Svedkyňa chodila často navštevovať J. do domu poručiťľa. Svedkyňa U. T.K., jej ďalšia D., vypovedala, že sama dom nebohého navštevovala v rokoch 2010 - 2011 asi 2-krát do týždňa, pretože žalobkyňa sa starala o jej D., ktorú si svedkyňa prišla vyzdvihnúť stále do domu poručiťľa. Uviedla, že žalobkyňa mala v dome poručiťľa svoje osobné veci, o poručiťľa sa starala aj vzhľadom na jeho zhoršený zdravotný stav a bola jeho najbližším človekom. Svedkyňa S. B.K., W. D. žalobkyne, uviedla vo výpovedi, že intímny vzťah žalobkyne a poručiťľa bol príčinou rozpadu manželstva a rozvodu žalobkyne. V roku 2004 sa žalobkyňa presťahovala do domu poručiťľa a odvtedy s ním viedla spoločnú domácnosť, v roku 2008 sa pohádali a žalobkyňa sa odťahovala, no v roku 2010 sa udobrili a žalobkyňa sa nastahovala späť k poručiťľovi. Taktiež svedok T. U. vypovedal, že v roku 2010 poručiťľ a žalobkyňa počas leta spolu trávili dovolenku u neho na ostrove X.. Svedok mal za to, že žalobkyňa bola družkou poručiťľa, nakoľko vždy keď boli spolu na dovolenke u neho, spávali v jednej izbe. Tiež počas jeho návštev v U., spolu žalobkyňa a poručiťľ spávali v jednej izbe. Stále keď sa svedok stretol s poručiťľom, žalobkyňa bola s ním ako jeho partnerka. Svedok tiež uviedol, že bol s poručiťľom aj v telefonickom kontakte, avšak keď bol poručiťľ slabý, telefonáty mu pomáhala sprostredkovať žalobkyňa, ktorá sa počas jeho návštev v U. stále starala o poručiťľa, o jeho zdravotný stav aj o jeho domácnosť. Svedok R. Č. vo výpovedi tiež uviedol, že žalobkyňa bola prítomná pri jeho návštevách poručiťľa, v dome sa dobre vyzнала, varila a taktiež s ním trávila dovolenky, avšak o osobnom živote sa nerozprávali, pretože mu bolo zrejmé, že poručiťľ žije so žalobkyňou. Zároveň súdu prvej inštancie vytkla, že sa nevysporiadal ani s pojmom „spoločná domácnosť“, ktorý odvolací súd rozobral vo svojom rozhodnutí. Spolužijúce osoby môžu byť dedičmi po poručiťľovi, ale to môžu byť aj osoby bez príbuzenského pomeru k poručiťľovi, ktorí v čase jeho smrti:

- žili s poručiťľom v spoločnej domácnosti
- najmenej po dobu jedného roku pred jeho smrťou
- z tohto dôvodu sa starali o spoločnú domácnosť alebo boli odkázaní výživou na poručiťľa.

17. Uviedla, že pojem domácnosti definuje ustanovenie § 115 OZ, podľa ktorého domácnosť tvoria fyzické osoby, ktoré spolu trvale žijú a spoločne uhradzujú náklady na svoje potreby. V zmysle tohto ustanovenia je to skutočné a trvalé spolužitie dvoch alebo viacerých osôb v spotrebnom spoločenstve. Základným atribútom domácnosti je spoločné uhradzovanie nákladov na potreby jednotlivých jej členov (spoločné hospodárenie). Spoločne sa však nemusia uhradzovať všetky potreby spolužijúcich osôb. Spoločnú domácnosť tvoria z hľadiska ustanovení § 474, či § 475 OZ aj tí, ktorí spoločne uhradzujú len tú časť osobných potrieb, ktorá súvisí s bývaním a stravovaním, kým ďalšie potreby si môžu uhradzovať sami. Konštatovala, že spoločná domácnosť predpokladá spoločné bývanie. Pre posúdenie spoločnej domácnosti nie je rozhodujúce bydlisko jej členov podľa evidencie obyvateľstva. Preto mala za potrebné skúmať v každom jednotlivom prípade miesto faktického žitia osoby, ktorá si dedičské právo uplatňuje z titulu spolužitia s poručiťľom v spoločnej domácnosti. V tejto súvislosti zdôraznila, že nikto nemôže

byť príslušníkom dvoch domácností súčasne. Spolupatričnosť k jednej domácnosti bráni fyzickej osobe, aby súčasne založila iné spotrebne spoločenstvo. Za ďalší znak spoločnej domácnosti mala trvalosť. O trvalé spolužitie ide vtedy, ak nie je vopred časovo ohraničené. Trvalosť je daná vtedy, ak občania žijú v spotrebnom spoločenstve za okolností, z ktorých možno usudzovať, že toto spoločenstvo nezamýšľajú iba na prechodný čas. Z tohto pohľadu tvoria domácnosť i osoby, ktoré iba začínajú spolu žiť. Pre vznik subjektívneho dedičského práva zákon však vyžaduje, aby spoločná domácnosť trvala najmenej po dobu jedného roka, pričom tento čas sa počíta späť odo dňa poručiteľovej smrti. O skončení ani o prerušenie spoločnej domácnosti nejde tam, kde poručiteľ a spolužijúca osoba sa dočasne zdržiavali na rôznych miestach bez úmyslu spolužitie skončiť. Spolužitie v domácnosti sa nepreruší prechodným ubytovaním fyzickej osoby mimo svojej domácnosti, napr. po dobu výkonu zamestnania mimo bydliska, počas štúdia, počas návštevy a pod. Spoločnou domácnosťou poručiteľa a ďalších osôb treba rozumieť skutočné spolužitie v spotrebnom spoločenstve všetkých týchto osôb, ktoré prispievajú na úhradu spoločných potrieb podľa svojich schopností a možností a každý z nich si ďalej obstaráva v rámci tohto spoločenstva to, čo potrebuje. Podľa potrieb sa členovia spoločnej domácnosti podieľajú na výhodách tohto spoločenstva, či už ide o spoločné bývanie, stravovanie, ošatenie a pod. Vzájomné príspevky sa zásadne nehodnotia, je tu pocit spolupatričnosti k jednému celku, v ktorom každý podľa svojich možností prispieva (R 34/1960, s. 244 ods.4) Spoločné uhradzovanie nákladov znamená, že zásadne nie sú presne oddeľované finančné prostriedky na vedenie domácnosti. Okrem týchto podmienok mala za potrebné, aby spolužijúca osoba z dôvodu faktického spolužitia v spoločnej domácnosti sa o túto domácnosť starala alebo bola odkázaná výživou na poručiteľa. Táto požiadavka je splnená aj u toho, kto iba prijíma od ďalších členov domácnosti uhradzovanie svojich potrieb. Podmienka starostlivosti o spoločnú domácnosť v zmysle tohto ustanovenia je splnená vtedy, keď spolužijúca osoba osobne prispieva k jej udržiavaniu a chodu. Nie je rozhodujúce, či sa tak stane osobnou činnosťou spolužijúcej osoby, finančne alebo iným spôsobom. Je potrebné, aby táto starostlivosť o spoločnú domácnosť sa vykonávala spontánne a nie na zmluvnom základe. Z výpovedí svedkov mala za zrejmé, že všetky výdavky spojené s vedením domácnosti hradil síce poručiteľ, ale žalobkyňa sa na vedení domácnosti podieľala všetkými prácami, upratovala, varila, starala sa o poručiteľa. Z domu odchádzala len kvôli psovi, ktorého venčila D. a občas u D. prespala. Mala za to, že svojou osobnou starostlivosťou a prácou prispievala ku chodu domácnosti a občasné prespatie u D. nie je dôvodom, pre ktorý je možné tvrdiť, že žalobkyňa a poručiteľ nevedli spoločnú domácnosť. Z dôvodu spolužitia teda dedia osoby, ktoré majú k poručiteľovi a k jeho domácnosti vzťah blízki sa vzťahu, aký má člen rodiny k jeho ďalším členom a k domácnosti rodiny. Táto starostlivosť o spoločnú domácnosť je širšie chápaná a spočíva v skutočnom zaobstaraní domácných prác, t.j. napr. vo varení, praní, žehlení a pod. Zároveň zdôraznila, že sa svojou žalobou nedomáha vylúčenia dedičského práva žalovaných, ale len priznanie dedičstva aj jej osobe. Pripomenula, že odvolací súd mal za to, že záver súdu prvej inštancie o tom, že žalobkyňa nevedla s poručiteľom spoločnú domácnosť, je predčasný, a zároveň prvoinštančný súd nesprávne vyhodnotil dôkazy, keď však v ďalšom konaní sa prvostupňový súd s touto námietkou odvolacieho súdu nijako nevysporiadal. Súd prvej inštancie podľa nej právny názor odvolacieho súdu nebral do úvahy a svoje rozhodnutie nezmenil, dôkazy nevyhodnotil inak a to aj napriek vyslovenému právnomu názoru odvolacieho súdu, že niektoré dôkazy neboli vyhodnotené správne, alebo boli vyhodnotené predčasne. Uviedla, že samotné poukázanie súdu na nepreskúmanie ďalších dôkazov (výpovede svedkýň - priateľiek žalobkyne) nemôže, vzhľadom na predpoklad ich záverov, byť v jej neprospech, ale aj tak požiadala tieto svedkyne o písomné vyjadrenia, s tým, že ich doloží do spisu bezprostredne po ich obdržaní.

18. Následne dňa 21.08.2018 do spisu doložila čestné prehlásenie J. X., nar. X.X.XXXX, priateľkou žalobkyne, podľa ktorého mala žalobkyňa tvoriť s poručiteľom pár, ako druh a družka, pričom s ním žila v jednej domácnosti, o poručiteľa sa riadne starala, zabezpečovala všetky domáce práce, varila, upratovala, pomáhala poručiteľovi aj pri zhoršení jeho zdravotného stavu. Podľa čestného prehlásenia poručiteľ a pani T. spolu trávili svoj voľný čas aj dovolenky, v dome poručiteľa ju ako kamarátku navštevovala asi mesačne, pričom pani T. v dome bývala, dobre sa v ňom vyzнала a cítila sa a správala sa tam ako doma. S poručiteľom mali podľa prehlásenia vzťah, ktorý samozrejme niekedy škripal, ale stále si svoje nezhody medzi sebou vyriešili a naďalej spolu žili v jednej domácnosti ako druh družka.

19. Žalovaní vo svojej odvolacej replike realizovanej prostredníctvom svojho právneho zástupcu elektronickým podaním doručeným súdu prvej inštancie dňa 12.09.2018 sa nestotožnili s tvrdeniami žalobkyne uvedenými v odvolaní proti napadnutému rozsudku. Uviedli, že v konaní bolo vykonané rozsiahle dokazovanie, prevažne výsluchmi svedkov, v rámci ktorého bolo vypočutých XX svedkov. V

tejto súvislosti poukázali na ust. § 191 CSP, podľa ktorého súd dôkazy hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti. Je zároveň povinný prihliadať na všetko, čo vyšlo v konaní najavo. Z uvedeného vyvodili, že záver, ktorý si súd urobí o vykonaných dôkazoch z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Poukázali na to, že zo XX svedkov vypočutých v konaní na súde prvej inštancie vypovedalo v prospech žalobkyne X svedkov - R. Č., T. U., S. B., D. Č. G. U. T.. V súvislosti s týmito svedeckými výpoveďami uviedli, že

- W. z týchto svedkov (S. B., D. Č. G. U. T.) sú D. žalobkyne,
- Š. z týchto svedkov (S. B., D. Č., R. Č. G. T. U.) poručiteľ za života požičal peniaze,
- R. Č. vo svojej výpovedi výslovne uviedol, že nevie, kto zabezpečoval každodennú starostlivosť o chod domácnosti, o osobnom živote sa s poručiteľom nerozprával, o súkromie poručiteľa sa nestaral, keďže to bola jeho vec, nevedel odpovedať na otázku, či mala žalobkyňa kľúče od domu poručiteľa,
- T. U. žil v rozhodujúcom období v O. a podľa vlastných slov bol v kontakte s poručiteľom najmä telefonicky, o tom, že by žalobkyňa mala byť družkou poručiteľa sa len domnieval najmä na základe toho, že keď boli u neho na dovolenke spávali spolu v jednej izbe.

Konštatovali, že pri hodnotení výpovedí svedka súdom sa uplatňujú viaceré hľadiská, okrem iných napríklad aj prípadný dopad výsledku sporu na záujem svedka (napr. dotknutie jeho hmotnoprávneho postavenia) alebo celková (ne)zaujatosť svedka. Boli presvedčení o tom, že súd pri hodnotení dôkazov podľa cit. ust. § 191 CSP je povinný okrem iných skutočností zohľadniť aj vzťah svedkov k stranám sporu a to v najmä prípade, ak existuje medzi výpoveďami svedkov rozpor v ich výpoveďach. V danom prípade tak pri vyhodnocovaní výpovedí svedkov v prospech žalobkyne neopomenuli, že všetci svedkovia, ktorí vypovedali v jej prospech, mali taký vzťah k žalobkyňi (D.) prípadne poručiteľovi (dlžníci), ktorý mohol ovplyvniť hodnovernosť ich výpovedí. Na druhej strane v ich prospech vypovedalo XX svedkov, ktorí mali nielen rozličné postavenie a vzťah k poručiteľovi, resp. stranám sporu (priatelia poručiteľa, správca, bývalé priateľky poručiteľa, lekárka, zdravotná sestra, opravár televízora), že mali za zrejmé, že nemali žiadnu motiváciu ani záujem na výsledku tohto sporu. Mali za to, že aj toto sú podstatné okolnosti, ktoré je súd povinný vziať do úvahy pri hodnotení svedeckých výpovedí v prípade, ak je skutkový stav prezentovaný stranami sporný. Vo vzťahu k výpovedi R. Č. poukázali aj na viaceré nepravdivé, resp. pravdu skresľujúce tvrdenia, ktoré spochybňujú hodnovernosť jeho výpovede. Ohľadne osôb, ktoré poručiteľa chodili navštevovať uviedol, že má vedomosť, že ho navštevoval aj žalovaný 2/, „keď išiel okolo“. Mali za zrejmé, že sa svedok pokúšal bagatelizovať návštevy a starostlivosť žalovaného 2/ o poručiteľa a to napriek tomu, že v konaní bolo celkom nepochybne preukázané, že sa žalovaný 2/ staral o poručiteľa a pravidelne ho navštevoval a táto skutočnosť v konaní nebola sporná. Rovnako svedok R. Č. uviedol, že v rozhodnom období poručiteľa navštevoval 2 - 3 x mesačne, pričom

- T.O. U. vo svojej výpovedi uviedol, že R. Č. poručiteľa navštevoval cca 1 x za tri mesiace (nakolko sa v roku 2010 zamestnal),
- nikto zo svedkov, ktorí odpovedali na otázku, s kým sa poručiteľ pred smrťou stretával, R. Č. neuviedli,
- o stretnutiach R. Č. s poručiteľom sa nezmenila vo svojej výpovedi ani žalobkyňa, ktorá uviedla, že v roku 2010 poručiteľa navštevoval len Y. Š..

20. Na základe uvedeného mali za to, že v konaní nebolo preukázané, ako často sa svedok R. Č. stretával s poručiteľom, keď jeho výpoveď je v rozpore s výpoveďami ostatných svedkov a žalobkyne. Táto skutočnosť, v spojení s jeho výpoveďou, v ktorej potvrdil, že nevie, kto zabezpečoval každodennú starostlivosť o chod domácnosti a že sa o osobnom živote s poručiteľom nerozprával, tak svedčí podľa nich o tom, že jeho výpoveď nebola pre zistenie skutkového stavu v tomto konaní relevantná. Uviedli, že v konaní vypovedali len D. svedkovia žijúci v zahraničí, a to T. U. G. U. J.. T. U. vypovedal v prospech žalobkyne a U. J. v neprospech žalobkyne. Považovali preto za účelové a neodôvodnené, aby bolo vo vzťahu k svedkom vypovedajúcim v neprospech žalobkyne zdôraznené ich žitie v zahraničí (keď navyše v neprospech žalobkyne vypovedalo ďalších XX svedkov) a dávané do protikladu s údajne „podrobnými a konkrétnymi svedeckými výpoveďami D. žalobkyne a ďalšími svedkami, ktorí v konaní vypovedali“ (pričom týchto svedkov žalobkyňa v odvolaní neoznačila). Odhliadnuc od vzťahu svedkov k stranám sporu uviedli, že sa nestotožnili s tvrdením žalobkyne uvedeným v odvolaní, že výpovede D.N. žalobkyne boli konkrétne a podrobné. D. žalobkyne S. B. na pojednávaní dňa 11.6.2012 uviedla len všeobecným a nekonkrétnym spôsobom, že má za to, že žalobkyňa viedla s poručiteľom spoločnú domácnosť, nakoľko u neho bola nasťahovaná a mala tam všetky osobné veci - oblečenie (čo je

mimochodom v rozpore so svedeckými výpoveďami J.N. J. a P. U., ktoré uviedli, že žiadne osobné veci inej osoby v dome poručiteľa neboli). Vo svojej svedeckej výpovedi S. B. uviedla, že v roku 2010 chodievala v nedeľu na obed k matke do rodinného domu poručiteľa a má za to, že v tomto období viedli spoločnú domácnosť. Svedkyňa S. B. však vo svojej výpovedi neuviedla žiadne konkrétne časové, vecné ani osobné skutočnosti, ktoré by svedčili o hodnovernosti jej výpovede a preukazovali tak skutočné vedenie spoločnej domácnosti žalobkyne s poručiteľom v rozhodujúcom období. Rovnako rozsah jej svedeckej výpovede je v porovnaní s ostatnými svedkami niekoľkonásobne menší. D. žalobkyne D. Č. na pojednávaní dňa 25.3.2013 uviedla, že obdobie rokov 2010 a 2011 (bez bližšej špecifikácie) mala žalobkyňa stráviť s poručiteľom, nakoľko „3/4 až 1/2 roka pred smrťou bol Z.. X. v zlom zdravotnom stave“. Samotná svedkyňa mala dom poručiteľa navštevovať raz za mesiac s rodinou na obed a asi raz za dva týždne sama vo večerných hodinách, pričom počas návštev mala byť v dome prítomná žalobkyňa. Rovnako svedkyňa D. Č. vo svojej výpovedi neuviedla žiadne konkrétne skutočnosti, na základe ktorých by bolo možné jej výpoveď považovať za konkrétnu a podrobnú, ako uvádza žalobkyňa v odvolaní. Vo vzťahu k výpovedi W. D. žalobkyne, U. T. na pojednávaní dňa 9.9.2013 poukázali na nasledovné. Svedkyňa zhodne s jej Y. vypovedala, že žalobkyňa v rokoch 2010 a 2011 (bez uvedenia mesiacov) bola denne v dome poručiteľa, do domu vodila D. svedkyne, ktorá si po ňu potom asi 2 x do týždňa chodila, prípadne D. svedkyne v tomto dome prespala. Svedkyňa rovnako vypovedala, že žalobkyňa v rokoch 2010 a 2011 bývala v dome poručiteľa, v ktorom mala svoje osobné veci a starala sa o poručiteľa vzhľadom na jeho zhoršený zdravotný stav. V súvislosti s týmto tvrdením svedkyne D. Č. poukázali na skutočnosť, že v konaní bolo preukázané, že poručiteľovi sa výrazne zhoršil zdravotný stav v septembri 2010, kedy bol hospitalizovaný. Podľa prijímacej správy poručiteľa z Q. K. Ú. sám poručiteľ pri hospitalizácii dňa 8.9.2010 uviedol, že „ešte pred dvomi týždňami bol na rybačke v M. a cítil sa fit.“ Z uvedeného mali za zrejmé, že svedkyňa pri svojej výpovedi odôvodnila spolužitie a starostlivosť žalobkyne o poručiteľa jeho zhoršeným zdravotným stavom, ktorý však preukázateľne nastal až cca pol roka pred jeho smrťou, keďže ešte v auguste 2010 mal byť poručiteľ podľa vlastných slov fit. Zároveň v súvislosti s hodnovernosťou svedeckej výpovede U. T. poukázali na skutočnosť, že v konaní nebolo sporné, že sa o poručiteľa vo veľkej miere staral správca jeho domu T. U., ktorý ho minimálne do septembra 2010 pravidelne navštevoval, chodil s ním na obedy a vozieval ho k lekárom. Na pojednávaní 9.9.2013 U. T. vypovedala, že do domu poručiteľa mala chodiť minimálne 2 x do týždňa, prípadne v sobotu vyzdvihnúť D., ktorá tam prespala. V súvislosti s uvádzanými pravidelnými návštevami poručiteľa svedkyňou mali za pozoruhodné, že svedkyňa v pojednávacej miestnosti nespoznala T. U., ktorý zabezpečoval minimálne do septembra 2010 intenzívnu a pravidelnú starostlivosť o poručiteľa a jeho dom. Tieto skutočnosti, v spojení so všeobecnými a nekonkrétnymi časovými a vecnými súvislosťami uvedenými svedkyňou tak spochybňujú podľa nich hodnovernosť jej svedeckej výpovede, a to odhliadnuc od skutočnosti, že je D. žalobkyne. Vo vzťahu k výpoveďiam D.N. žalobkyne poukázali aj na to, že napriek tomu, že všetky D. žalobkyne v podstate zhodne vypovedali o pravidelných návštevách poručiteľa, žiadny zo svedkov podľa ich výpovedí D. žalobkyne v dome poručiteľa nestretol. Zároveň všetky tri svedkyne vypovedali, že do rodinného domu poručiteľa chodili cez víkendy na rodinné obedy, avšak ani oni navzájom neuviedli, že by sa v dome poručiteľa stretli, prípadne chodili spolu. Zohľadniac obsah a rozsah výpovedí D. žalobkyne mali za zrejmé, že v žiadnom prípade nie je pravdivé tvrdenie žalobkyne uvedené v odvolaní, že by malo ísť o konkrétne a podrobné výpovede. Všetky D. žalobkyne síce zhodne uviedli, že žalobkyňa mala žiť s poručiteľom v rokoch 2010 a 2011, avšak bez akýchkoľvek bližších časových údajov, bez konkrétnych osobných alebo vecných okolností, pričom skutočnosť, že žalobkyňa mala s poručiteľom viesť spoločnú domácnosť predpokladali podľa toho, že tam žalobkyňa mala mať osobné veci. Zároveň uviedli, že výpovede D. žalobkyne si odporujú (napr. v otázke kto v rozhodnom období býval v byte žalobkyne) a rovnako sú v rozpore s výpoveďami ostatných svedkov. Preto súd prvej inštancie po zohľadnení uvedených skutočností, nepovažoval výpovede D.N. žalobkyne za vierohodné. V konaní boli vypočuté všetky strany sporu, t. j. žalobkyňa aj obaja žalovaní. Súd prvej inštancie napadnutý rozsudok neodôvodnil tým, že by uveril výpoveďiam žalovaných a neuveril žalobkyňi. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia mali za zrejmé, že pri posudzovaní skutkového stavu vychádzal najmä z výpovedí svedkov, čo je v danom prípade podľa ich názoru správne, nakoľko výpovede strán tohto sporu boli vo vzájomnom rozpore. Navyše uviedli, že v prípade výsluchu strany sporu je nepochybné, že jej výpoveď je motivovaná úspechom v spore a v takom prípade nemôže mať tento dôkaz rovnakú silu ako výsluch svedka. Mali za to, že súd prvej inštancie postupoval správne, keď pri svojom rozhodovaní vychádzal najmä zo svedeckých výpovedí, pričom v napadnutom rozsudku dostatočne odôvodnil, na základe akých svedeckých výpovedí a iných dôkazov dospel k skutkovým zisteniam a teda čo bolo základom pre jeho rozhodnutie. V konaní bolo vypočutých XX svedkov, ktorí či už bezprostredne, na základe vlastných pozorovaní alebo sprostredkovane, na základe rozhovoru

s porúčiteľom alebo inými osobami popreli, že by žalobkyňa s porúčiteľom žila po dobu jedného roka pred smrťou v spoločnej domácnosti. V tejto súvislosti poukázali najmä na výpovede svedkov T. U. a Y. Š., nakoľko ide o svedkov, ktorí sa aj podľa tvrdenia žalobkyne s porúčiteľom pravidelne stretávali v rozhodnom období. Vzťah T. U. a porúčiteľa okrem výpovedí ostatných svedkov (ktorí v podstate všetci uviedli T. U. ako osobu stretávajúcu sa pravidelne s porúčiteľom) potvrdzuje aj výpoveď J. X.Q. X. na pojednávaní dňa 9.9.2013, ktorá uviedla, že T. U. navštevoval porúčiteľa pri jeho hospitalizácii každý deň. Obaja títo svedkovia, T.Á. U. G. Y. Š. vypovedali, že žalobkyňa nežila s porúčiteľom rok pred jeho smrťou v spoločnej domácnosti, navyše obaja vypovedali o konkrétnych okolnostiach a zážitkoch s porúčiteľom v rozhodujúcom období. Rovnako poukázali na výpoveď suseda porúčiteľa, R. T., ktorý vo svojej výpovedi uviedol, že porúčiteľ sa mu sťažoval, že trávil Vianoce aj Silvester 2010 sám, pričom potvrdil, že žalobkyňa v dome v roku 2010 nebývala. Mali za to, že svedok U. J. predložil v konaní podrobnú a konkrétnu výpoveď, z ktorej je zrejmé, že mal s porúčiteľom blízky vzťah a vedel veľa o jeho osobnom živote, o ktorom sa s porúčiteľom aj rozprával. Poukázali na to, že výpoveď U. J. v konkrétnych skutočnostiach zodpovedá výpovediam ostatných svedkov. Vo svojej výpovedi U. J. nielenže uviedol konkrétne časové údaje, kedy sa stretol s porúčiteľom, prípadne kedy bol porúčiteľ u neho na návšteve aj so žalobkyňou, ale podrobne opísal rozhovory s porúčiteľom v kontexte jeho vzťahu so žalobkyňou. U. J. pritom výslovne uviedol, že porúčiteľ až do jesene 2010 nevedel so žalobkyňou spoločnú domácnosť, vypovedal tiež o zmene intenzity vzťahu medzi porúčiteľom a T. U. po septembri 2010 a o tom, že sa mu mal porúčiteľ v tomto období zdôveriť, že sa nachádza v takom stave, že už nemá na výber, kto sa o neho bude starať. Považovali to za konkrétne skutočnosti, ktoré uviedli svedkovia v pravidelnom a blízkom kontakte s porúčiteľom, ktorých výpovede sú tak pre zistenie skutkového stavu rozhodujúce.

21. Vo vzťahu k splneniu podmienok spoločnej domácnosti uviedli, že základným znakom pojmu domácnosť je, že musí ísť o spotrebné spoločenstvo trvalej povahy, keď trvalosť vzťahu je daná vtedy, keď existujú objektívne zistené skutočnosti, ktoré svedčia o úmysle viesť takéto spoločenstvo trvale a nie len na prechodnú dobu z dôvodu akejkoľvek nutnosti. Prisvedčili odvolaciemu súdu, ktorý vo svojom zrušujúcom uznesení č. 4Co 513/2014-286 zo dňa 30.9.2016 uviedol, že nie je možné tolerovať formalistický prístup k výkladu pojmu spoločná domácnosť. Vzhľadom na uvedenú charakteristiku pojmu spoločná domácnosť tak nie je možné vychádzať z toho, či žalobkyňa žila v porúčiteľovom dome a mala tam svoje osobné veci, keď v súlade s ustálenou súdnou praxou je potrebné konštatovať, že „bývanie v jednom dome samo osebe nezakladá vedenie spoločnej domácnosti“. Aj v prípade, ak by bolo pravdivé tvrdenie žalobkyne, že u porúčiteľa v jeho dome bývala po dobu jedného roka pred jeho smrťou (čo však ale vylučujú dôkazy vykonané v tomto konaní) samotná táto skutočnosť v spojení s údajnou participáciou žalobkyne na podieľaní sa na starostlivosti o domácnosť nepreukazuje podľa nich vedenie spoločnej domácnosti so spotrebným charakterom s porúčiteľom. Vychádzajúc zo zákonnej definície pojmu domácnosť podľa § 115 OZ je tak trvalé spolužitie potrebné vykladať nie dĺžkou faktického spolužitia, ale zhodou úmyslu všetkých zúčastnených osôb trvalé spolu žiť. V tejto súvislosti je potrebné poukázali na to, že

- žalobkyňa podľa výpovedí svedkov T. U.S. a R. T. ešte v septembri 2010 (t. j. pol roka pred smrťou porúčiteľa) nemala kľúče od rodinného domu porúčiteľa ani ovládač od brány - pričom toto tvrdenie žalobkyňa nikdy nepoprela,
- žalobkyňa podľa výpovedí svedkýň J. J. a P. U. nemala v rozhodujúcom období v rodinnom dome porúčiteľa osobné veci,
- porúčiteľ sa pred svedkom Y. Š. výslovne vyjadril, že nechce mať doma žiadnu ženu, čo potvrdila aj svedkyňa P. U.,
- porúčiteľ svedkovi U. J. v lete 2009 povedal, že si nikdy neprial, aby žalobkyňa s ním žila v dome, koncom roku 2010 porúčiteľ svedkovi povedal, že sa nachádza v takom zdravotnom stave, že už nemá na výber, kto sa o neho bude starať,
- porúčiteľ pri jeho hospitalizácii dňa 8.9.2010 uviedol T.O. U. a žalovaného 2/ ako najbližších príbuzných. Neprisvedčili argumentácii žalobkyne, ktorá v priebehu konania poukazovala na to, že porúčiteľ bol vysokej postavy a v zlom zdravotnom stave a preto ho žalobkyňa nevládala fyzicky sprevádzať, nakoľko

- uvedenie kontaktných údajov najbližších príbuzných priamo nesúvisí s potrebou jeho fyzického sprevádzania (keďže najbližší príbuzný môže v prípade potreby pri prepustení pacienta z nemocnice požiadať o pomoc inú osobu), ale najmä s informovaním napr. o zmene zdravotného stavu pacienta, čo potvrdzuje aj výpoveď J. X. X. na pojednávaní dňa 9.9.2013, ktorá uviedla, že T. U. a žalovaného 2/

informovala o zdravotnom stave poručiťa, nakoľko boli uvedení v chorobopise poručiťa ako najbližší príbuzní,

- žalobkyňa sprevádzala poručiťa do nemocnice v decembri 2010 (podľa jej výpovede na pojednávaní dňa 28.1.2014), kedy bol v horšom zdravotnom stave, ako pri hospitalizácii v septembri 2010.
- Odôvodnenie žalobkyne, prečo nebola poručiťom uvedená dňa 8.9.2010 ako najbližší príbuzný poručiťa pri jeho hospitalizácii v septembri 2010, mali preto za účelové a nelogické.

22. V konaní podľa nich nebolo vykonaným dokazovaním preukázané ani len faktické spolužitie žalobkyne a poručiťa po dobu jedného roka pred smrťou poručiťa v jeho rodinnom dome. Viacerí svedkovia, vrátane blízkeho priateľa a suseda R. T. (ktorého dom je 20 - 30 m od domu poručiťa) a správcu T. U., ktorý poručiťa až do septembra 2010 denne navštevoval, popreli, že by žalobkyňa v tomto období žila v jednej domácnosti s poručiťom. Poukázali aj na výpoveď J. J. na pojednávaní dňa 25.3.2013, ktorá uviedla, že do jesene 2010 sa pravidelne stretávala s poručiťom u neho doma, pričom zostávala do neskorých nočných hodín a zároveň uviedla, že v tomto období poručiť nežil s nikým v spoločnej domácnosti. Rovnako svedkyňa P. U., ktorá sa do septembra 2010 pravidelne stretávala s poručiťom uviedla, že žalobkyňu v dome nestretla, nevidela pred jeho domom auto žalobkyne ani jej osobné veci v dome. Y. Š., priateľ poručiťa, ktorý sa s poručiťom stretával 1 až 3 x týždenne výslovne vypovedal, že počas svojich návštev u poručiťa síce videl u poručiťa žalobkyňu, ktorá však väčšinou po čase odišla domov. Návštevy Y. Š. v dome poručiťa v rozhodujúcom období pritom priznala aj sama žalobkyňa. Vo vyššie uvedených prípadoch ide podľa nich o konkrétne výpovede svedkov, ktorí sa pravidelne stretávali s poručiťom, pričom všetci zhodne uviedli, že žalobkyňa s poručiťom nevedla spoločnú domácnosť, nemala tam osobné veci ani zaparkované auto. V porovnaní s výpoveďami týchto svedkov a skutočnosťami nimi uvádzanými prisvedčili súdu prvej inštancie, ktorý považoval nekonkrétne a časovo nijako nešpecifikované výpovede D. žalobkyne za nevierohodné. Poukázali na podľa nich zavádzajúce tvrdenia žalobkyne v súvislosti s nemožnosťou vedenia dvoch domácností súčasne, ktorá na pojednávaní dňa 13.2.2012 uviedla, že poručiť platil všetky náklady na rodinný dom, pričom ona zo svojho dôchodku hradila náklady na svoj byt. Na tomto pojednávaní ďalej uviedla, že jej D. v jej byte bývala v rokoch 2006 až 2008. V tejto súvislosti poukázali aj na výpoveď D. Č., ktorá na pojednávaní dňa 9.9.2013 uviedla, že žalobkyňa v období rokov 2010 a 2011 „mala aj svoj byt, v ktorom občas išla poliať kvety a podobne“. Z uvedeného vyvodili, že z výpovedí žalobkyne a svedkyne D. Č. je zrejmé, že žalobkyňa počas rokov 2010 a 2011, kedy podľa jej tvrdení mala žiť v rodinnom dome s poručiťom, mala aj vlastný byt, na ktorý platila náklady. Považovali za možné, že sa žalobkyňa nasťahovala do domu poručiťa pár mesiacov pred jeho smrťou po výraznom zhoršení jeho zdravotného stavu (tomu nasvedčujú aj niektoré výpovede svedkov, ktorí žalobkyňu videli v dome poručiťa v roku 2011 častejšie a výpoveď U. J.), táto skutočnosť však podľa nich z časového ani kvalitatívneho hľadiska nespĺňa pojem spoločná domácnosť, ktorá by zakladala subjektívne dedičské právo žalobkyne podľa § 475 ods. 1 OZ. Mali za vykonaným dokazovaním nepreukázané splnenie podmienok vedenia spoločnej domácnosti žalobkyne s poručiťom, keď nebola nielenže preukázaná trvalá vôľa poručiťa viesť spoločnú domácnosť so žalobkyňou, ale nebolo preukázané ani len faktické spolužitie žalobkyne a poručiťa jeden rok pred jeho smrťou. Dôrazne namietali žalobkyňou navrhovaný dôkaz v štádiu odvolacieho konania - písomné vyjadrenia jej dvoch priateľiek a žiadali, aby na ne odvolací súd, v prípade ich predloženia žalobkyňou, neprihliadal, keď žalobkyňou navrhovaný postup je podľa nich v rozpore s príslušnými ustanoveniami CSP a jeho akceptovanie by znamenalo porušenie zásad, na ktorých je civilný spor postavený. Uviedli, že v sporovom konaní, o ktoré ide i v prejednávanej veci, platí zásada dispozičná a prejednácia. Prejednácia zásada spočíva v tom, že tvrdenie skutočností a navrhovanie dôkazov k nim je zásadne vecou strán sporu. Iniciatíva pri zhromažďovaní dôkazov teda leží zásadne na nich a ukladá im označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Strana sporu má teda povinnosť tvrdenia a povinnosť unesenia dôkazného bremena o svojom tvrdení. V súlade s ust. § 197 ods. 1 CSP ak strana navrhne výsluch svedka, zabezpečí jeho prítomnosť na pojednávaní. V prípade, ak nie je možné postupovať týmto spôsobom, môže strana požiadať o predvolanie svedka súd.

23. Z vyššie uvedeného vyvodili, že strana sporu musí v súdnom konaní vystupovať aktívne, čo zahŕňa povinnosť tvrdenia, ako aj dôkaznú povinnosť, pričom v prípade návrhu na výsluch svedka aj zabezpečenie jeho účasti na pojednávaní stranou, ktorá jeho výsluch navrhla. Žalobkyňa prítomnosť ňou navrhovaných svedkov na pojednávaní pred súdom prvej inštancie nezabezpečila, ani nepožiadala súd prvej inštancie o ich predvolanie. Žalobkyňa sa bez ospravedlnenia nezúčastnila na žiadnom z pojednávaní nariadených na súde prvej inštancie, jej právny zástupca sa bez ospravedlnenia nezúčastnil na dvoch z troch nariadených pojednávaní na súde prvej inštancie. Na základe uvedeného konštatovali,

že výsledkom ich prístupu je strata možnosti výsluchu nimi navrhnutých svedkov. Uviedli, že CSP v ust. § 196 ods. 3 síce pripúšťa možnosť písomných odpovedí svedka na otázky, avšak len výnimočne a výlučne z dôvodov hospodárnosti. Žalobkyňou navrhovaný dôkaz - písomné výpovede svedkýň je podľa nich v rozpore s cit. ust. § 196 ods. 3 CSP, nakoľko nie sú splnené podmienky pre písomnú formu výsluchu svedka, navyše by išlo o výpovede svedkýň bez možnosti žalovaných položiť svedkom otázky, čím by došlo k porušeniu zásady rovnakého postavenia strán sporu deklarovanej v čl. 6 CSP. Poukázali najmä na to, že dokazovanie v odvolacom konaní podlieha prísny zásadám upraveným v § 366 a § 384 CSP. Z ust. § 384 CSP, ktorý upravuje podmienky dokazovania na odvolacom súde vyvodili, že odvolací súd môže doplniť dokazovanie výlučne v prípade, ak

- ide o dôkazy, ktoré nevykonal súd prvej inštancie, hoci ich strana navrhla, a zároveň sú
- splnené podmienky uvedené v § 366 CSP.

Predmetné ust. § 366 CSP, na ktoré odkazuje vyššie cit. ust. § 384 CSP pritom uvádza, za akých podmienok je možné uvádzať v odvolacom konaní prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, keď môžu byť uplatnené len vtedy, ak

a) sa týkajú procesných podmienok,

b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Mali za to, že žalobkyňou navrhnutý dôkaz - písomná výpoveď dvoch svedkýň nespĺňa ani jednu z podmienok uvedených v cit. ust. § 366 CSP, keďže sa ňou navrhnutý dôkaz netýka procesných podmienok, vylúčenia sudcu alebo obsadenia súdu, ani väd konania, ktoré by mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, pričom k ich neuplatneniu pred súdom prvej inštancie došlo výlučne z dôvodov zavinených žalobkyňou. Odhliadnuc od skutočnosti, že navrhnutie dôkazu - ďalších svedkov v tomto konaní bezprostredne pred vyhlásením rozsudku súdom prvej inštancie bolo zo strany žalobkyne podľa nich účelové a pre rozhodnutie vo veci nadbytočné, konštatovali, že žalobkyňou navrhnutý dôkaz - predloženie výpovedí svedkýň je odvolacom konaní neprípustný, nakoľko

- žalobkyňa nezabezpečila účasť svedkov na pojednávaní, nepožiadala o ich predvolanie súdom a nezúčastnila sa bez ospravedlnenia na žiadnom z pojednávaní nariadených pred súdom prvej inštancie,
- nie sú splnené podmienky pre písomný výsluch svedka uvedené v ust. § 197 ods. 3 CSP,
- nie sú splnené podmienky pre doplnenie dokazovania na odvolacom súde uvedené v ust. § 384 ods. 2 a 3 a ust. § 366 CSP.

24. Zaujali názor, že po dobu jedného roka pred smrťou poručiteľa neboli splnené podmienky pre vznik dedičského práva žalobkyne v zmysle ust. § 475 ods. 1 OZ, že súd prvej inštancie v potrebnom rozsahu zistil skutkový stav vykonaním potrebných a stranami sporu navrhnutých dôkazov a následne takto riadne zistený skutkový stav aj správne posúdil, tzn. na správne zistený skutkový stav aplikoval zodpovedajúce právne normy. Zároveň uviedli, že žalobkyňa v odvolaní neuviedla žiadne skutočnosti, resp. tvrdenia, s ktorými by sa nebol súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku dôsledne vysporiadal, prípadne skutočnosti alebo tvrdenia, ktoré by boli spôsobilé spochybníť správnosť napadnutého rozsudku. Na základe uvedeného navrhli, aby odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil a priznal im náhradu trov odvolacieho konania.

25. V odvolacej duplike realizovanej prostredníctvom svojho právneho zástupcu elektronickým podaním doručeným súdu prvej inštancie dňa 26.10.2018 žalobkyňa nebolo zrejmé, prečo žalovaní výpovede svedkov, ktorí vypovedali v jej prospech posudzujú ako menej hodnoverné. Namietala, že súd prvej inštancie neadekvátnym spôsobom nadhodnotil svedecké výpovede v jej neprospech, hoci v osobách svedkov išlo o osoby poručiteľa navštevujúce len sporadicky, nad podrobné a konkrétne výpovede jej D. a ďalších svedkov, ktorí v konaní vypovedali. Vytkla súdu prvej inštancie, že znova neodôvodnil, prečo neuveril samotnej žalobkyne, keď jej výpoveď ako účastníčky konanie je taktiež dôkazným prostriedkom, a nevysporiadal s dôkazmi v jej prospech a tiež neponúkol logické zdôvodnenie, pre aké dôvody neprihliadal na všetky výpovede. Uviedla, že už predtým odvolací súd rozhodnutie preskúmal a zistil, že súd prvej inštancie odňal žalobkyne právo na spravodlivý proces spočívajúce v nemožnosti adekvátnej obrany. Taktiež súd prvej inštancie nevyhodnotil žiadnym spôsobom relevanciu listinných dôkazov doložených žalobkyňou. Podľa odvolacieho súdu bolo z obsahu spisového materiálu nepochybné, že žalobkyňa s poručiteľom mali blízky vzťah po dobu niekoľkých rokov, ktorý bol viackrát pretrhnutý a následne vrátený späť do pôvodných koľají. Pre účely rozhodnutia považoval

za irelevantné prípadné spolužitie v čase viac ako jeden rok pred smrťou poručiteľa, avšak na druhej strane poukázal aj na ustálenú súdnu prax, podľa ktorej nemožno tolerovať formalistický postup, ktorým sa za použitia sofistikovanej argumentácie odôvodňuje zrejmu nespravodlivosť. Všeobecný súd nie je viazaný doslovným znením zákona, ale sa od neho môže a musí odchyliť pokiaľ to vyžaduje účel zákona. Povinnosť súdov vyhľadávať právo neznamená len vyhľadávať priame a výslovné pokyny v zákonomom texte, ale tiež povinnosť zisťovať a formulovať, čo je konkrétnym právom aj tam, kde ide o interpretáciu abstraktných noriem a ústavných zásad. Odvolací súd napadnuté rozhodnutia zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie s tým, že súd prvej inštancie bol povinný opätovne vyhodnotiť výsledky doposiaľ vykonaného dokazovania, vykonať a vyhodnotiť ďalšie navrhnuté dôkazy. Mala za to, že prvoinštančný súd nepostupoval v súlade v odôvodnením odvolacieho súdu, hoci bol viazaný jeho právnym názorom. Vytkla súdu prvej inštancie, že právny názor odvolacieho súdu nebral do úvahy a svoje rozhodnutie nezmenil, dôkazy nevyhodnotil inak a to aj napriek vyslovenému právnemu názoru odvolacieho súdu, že niektoré dôkazy neboli vyhodnotené správne, alebo boli vyhodnotené predčasne. Taktiež nepovažovala za určujúce, koľko svedkov vypovedalo v prospech ktorej strany, ale malo by ísť najmä o obsah výpovedí, pričom všetky majú rovnakú dôkaznú silu a na tom základe je potrebné riadne výpovede preskúmať a rozhodnutie súdu aj riadne odôvodniť, prečo sa súd priklonil k jednej či druhej výpovedí, čo však v rozhodnutí podľa nej absentovalo, keď zároveň nie je možné brať v úvahu len počty výpovedí. Znova uviedla, že pojem domácnosti definuje ustanovenie § 115 OZ, podľa ktorého domácnosť tvoria fyzické osoby, ktoré spolu trvale žijú a spoločne uhradzujú náklady na svoje potreby. V zmysle tohto ustanovenia ide o skutočné a trvalé spolužitie dvoch alebo viacerých osôb v spotrebnom spoločenstve. Základným atribútom domácnosti je spoločné uhradzovanie nákladov na potreby jednotlivých jej členov (spoločné hospodárenie). Spoločne sa však nemusia uhradzovať všetky potreby spolu žijúcich osôb. Spoločnú domácnosť tvoria z hľadiska ustanovení § 474, či § 475 OZ aj tí, ktorí spoločne uhradzujú len tú časť osobných potrieb, ktorá súvisí s bývaním a stravovaním, kým ďalšie potreby si môžu uhradzovať sami. Z výpovedí svedkov mala za zrejmé, že všetky výdavky spojené s vedením domácnosti hradil síce poručiteľ, pričom ona túto skutočnosť nenamietala, ale sa na vedení domácnosti podieľala všetkými prácami, upratovala, varila, starala sa o poručiteľa. Z domu odchádzala len kvôli psovi, ktorého venčila D. a občas u D. prespala. Mala za to, že svojou osobnou starostlivosťou a prácou prispievala ku chodu domácnosti a občasnú prespať u D. nie je dôvodom, pre ktorý je možné tvrdiť, že s poručiteľom nevedli spoločnú domácnosť. Z dôvodu spolužitia teda dedia osoby, ktoré majú k poručiteľovi a k jeho domácnosti vzťah blízki sa vzťahu, aký má člen rodiny k jeho ďalším členom a k domácnosti rodiny. Táto starostlivosť o spoločnú domácnosť je širšie chápaná a spočíva v skutočnom zaobstaraní domácich prác, t.j. napr. vo varení, praní, žehlení a pod. Zdôraznila, že sa svojou žalobou nedomáha vylúčenia dedičského práva žalovaných, ale len priznanie dedičstva aj jej osobe. Pripomenula, že odvolací súd mal za to, že záver súdu prvej inštancie o tom, že nevedla s poručiteľom spoločnú domácnosť je predčasný, a zároveň prvoinštančný súd nesprávne vyhodnotil dôkazy, keď však v ďalšom konaní sa prvoinštančný súd s touto námietkou odvolacieho súdu nijako nevysporiadal.

26. Žalovaní v rámci odvolacej dupliky realizovanej prostredníctvom svojho právneho zástupcu elektronickým podaním doručeným súdu prvej inštancie dňa 15.02.2019 uviedli, že v predchádzajúcom vyjadrení podrobne a obsiahlo vysvetlili, prečo svedecké výpovede svedkov vypovedajúcich v prospech žalobkyne nie sú v tomto konaní vierohodné. Zhrnuli, že:

- svedkovia vypovedajúci v prospech žalobkyne mali taký vzťah k žalobkyni (jej D.), resp. k poručiteľovi (jeho dlžníci), ktorý má nepochybne vplyv na hodnovernosť ich výpovedí,
- z hľadiska obsahovej stránky svedeckých výpovedí tieto sú všeobecné, nekonkrétne, svedkovia neuviedli žiadne konkrétne vecné ani časové okolnosti, pre ktoré by bolo možné považovať ich výpovede za presvedčivé,
- zo svedeckých výpovedí svedkov R. Č. a T. U. vyplýva, že o zabezpečovaní každodennej starostlivosti o chod domácnosti a o osobnom živote poručiteľa nemali bližšie informácie,
- vo svedeckých výpovediach boli rozpory a nezrovnalosti a to nielen medzi svedeckými výpovedami svedkov vypovedajúcich v prospech žalobkyne a svedkov vypovedajúcich v jej neprospech, ale aj medzi svedeckými výpovedami svedkov vypovedajúcich v prospech žalobkyne navzájom.

27. Tvrdenie žalobkyne, že jej nie je zrejmé, prečo posudzujú výpovede svedkov, ktorí vypovedali v prospech žalobkyne ako menej hodnoverné, mali tak za neopodstatnené. Nie je podľa nich pravda, že svedkovia vypovedajúci v neprospech žalobkyne navštevovali poručiteľa len sporadicky a zároveň mali za to, že výpovede D. žalobkyne nie je možné považovať za konkrétne a podrobné. Prisvedčili žalobkyni,

že každý dôkaz má rovnakú procesnú a zákonnú silu a súd hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy. Rovnako súhlasili s tvrdením, že nie je určujúce, koľko svedkov vypovedalo v prospech tej ktorej strany, ale malo by ísť najmä o obsah výpovedí. Počet svedkov vypovedajúcich v prospech tej ktorej strany môže byť len jedným z kritérií zisťovania skutkového stavu prostredníctvom svedeckých výpovedí. Uviedli však, že nielen z hľadiska počtu svedkov vypovedajúcich v prospech žalobkyne a jej neprospech, ale najmä zohľadnením obsahu všetkých svedeckých výpovedí v tomto konaní majú za nepochybné, že skutkový stav bol súdom prvej inštancie zistený správne, keďže po vyhodnotení všetkých svedeckých výpovedí je celkom nepochybné, že v konaní nebolo preukázané vedenie spoločnej domácnosti žalobkyne a poručiteľa po dobu jedného roka pred jeho smrťou. Uviedli, že zrušujúce uznesenie odvolacieho súdu neobsahuje právny názor, ktorý by bol pre súd prvej inštancie v zmysle § 391 ods. 2 CSP záväzný. Právnym názorom v zmysle uvedeného ustanovenia sa rozumie názor odvolacieho súdu vo vzťahu k posudzovaniu otázok hmotného práva, resp. pri aplikácii procesných predpisov. V prejednávanej veci však nešlo o zaujatie právneho názoru odvolacieho súdu, ale o konštatovanie týkajúce sa procesného postupu súdu prvej inštancie. Vzhľadom na uvedené mali námietku žalobkyne o nerešpektovaní právneho názoru odvolacieho súdu súdom prvej inštancie za neopodstatnenú. Poukázali aj na to, že žalobkyňa vo svojom prvom odvolaní proti prvému rozsudku prvej inštancie okrem iného namietala, že súd zamietol jej návrh na doplnenie dokazovania ďalšími svedeckými výpoveďami, ktoré podľa jej tvrdenia mohli mať pre rozhodnutie vo veci skutkový význam. Súd prvej inštancie tak v ďalšom konaní umožnil žalobkyňi, aby zabezpečila prítomnosť ňou navrhnutých svedkov na pojednávaní a ich výsluch, avšak žalobkyňa nielenže ňou navrhnutých svedkov na pojednávanie nezabezpečila, ale navyše sa na pojednávaniach bez ospravedlnenia nezúčastnila ani ona ani jej právny zástupca. Vzhľadom na prejednávaniu zásadu a zásadu kontradiktórnosti sporového konania, kedy sú výlučne strany zodpovedné za unesenie dôkazného bremena, je potrebné túto procesnú pasivitu žalobkyne dať výlučne na jej ťarchu. V konaní nebolo podľa ich vykonaným dokazovaním preukázané, že by žalobkyňa vykonávala domáce práce u poručiteľa, taktiež v konaní nebolo podľa nich vykonaným dokazovaním preukázané splnenie podmienok vedenia spoločnej domácnosti žalobkyne s poručiteľom, keď nebola preukázaná trvalá vôľa poručiteľa viesť spoločnú domácnosť so žalobkyňou. Mali za to, že súd prvej inštancie na základe vykonania rozsiahleho dokazovania zistil správne a dostatočne skutkový stav a následne takto riadne zistený skutkový stav aj správne právne posúdil. Napadnutý rozsudok navrhli ako vecne správny potvrdiť.

28. Ďalšie vyjadrenia v rámci odvolacieho konania strany sporu nepodali.

29. Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal vec viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania podľa § 378 ods. 1, § 379 a § 380 ods. 1 CSP bez pojednávania s poukazom na ust. § 385 ods. 1 CSP a postupom podľa § 219 ods. 3 v spojení s § 378 ods. 1 CSP. Dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné. Súd prvej inštancie dostatočne zistil skutkový stav veci, keď vykonal dokazovanie správnym smerom pre posúdenie opodstatnenosti žaloby a výsledky vykonaného dokazovania správne zhodnotil. Svoje skutkové a právne závery v napadnutom rozhodnutí aj náležite a dostatočne odôvodnil (§ 220 ods. 2 CSP). Odvolací súd sa s jeho právnym záverom o nedôvodnosti žalobou uplatneného nároku žalobkyne proti žalovaným o určenie, že je dedičkou po poručiteľovi Z. J. X., narodenom dňa X.XX.XXXX, zomrelom dňa X.X.XXXX, naposledy bytom U., Č. I..Č.. XXXX/X, stotožňuje a konštatuje správnosť jeho dôvodov (§ 387 ods. 2 CSP). V odvolaní uvádzané argumenty nie sú spôsobilé priviesť iný než napadnutým rozsudkom vyslovený právny záver o nedôvodnosti jej žaloby. Odôvodnenie napadnutého rozsudku je aj dostatočne vyčerpávajúce. Možno konštatovať, že v danej veci súd prvej inštancie dal zrozumiteľnú a presvedčivú odpoveď na podstatné argumenty strán sporu v snahe garantovať im právo na spravodlivé súdne konanie. Skutočnosť, že neboli naplnené očakávania žalobkyne a že súd prvej inštancie nerozhodol v súlade s jej právnymi názormi, neznamená porušenie jej práva na spravodlivé súdne konanie. Ochranu poskytol stranám v požadovanej kvalite. V záujme zachovania práva strán sporu na spravodlivý súdny proces sa odvolací súd vyjadruje stručne k odvolacím námietkam žalobkyne.

30. Odvolací súd poukazuje na odôvodnenie svojho uznesenia zo dňa 30.09.2016 č. k. 4Co 513/2014-286, ktorým zrušil pôvodný rozsudok súdu prvej inštancie vydaný vo veci a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, v rámci ktorého súdu prvej inštancie vytkol, že zamietnutie návrhu žalobkyne na vykonanie dokazovania výsluchom jej priateľiek navrhnutých písomným podaním zo dňa 27.01.2014 a svedka spolupacienta poručiteľa za účinnosti OSP žiadnym spôsobom v odôvodnení vtedy vydaného a napadnutého rozsudku neodôvodnil, čím odňal žalobkyňi právo na spravodlivý

súdny proces, tiež mu vytkol nevyhodnotenie listinných dôkazov preukazujúcich dispozičné oprávnenia žalobkyne s finančnými prostriedkami poručiteľa. Odvolací súd hodnotením dovtedy vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie mal za to, že žalobkyňa s poručiteľom mali blízky vzťah po dobu niekoľkých rokov, ktorý bol viackrát pretrhnutý a vrátený do pôvodných koľají a vyjadril potrebu presnejšie a nepochybnejšie zistiť, či žalobkyňa s poručiteľom viedla alebo nevedla spoločnú domácnosť do januára 2011 (utratenie psa) pokiaľ ide o naplnenie atribútu spotrebného spoločenstva s úmyslom žiť s ním natrvalo a či z domu odchádzala len za účelom starostlivosti o psa neznášajúceho sa so psom poručiteľa, alebo s iným úmyslom. Odvolací súd vo svojom zrušujúcom uznesení vyslovil, že záver súdu prvej inštancie vyjadrený v zrušenom rozsudku, že žalobkyňa s poručiteľom spoločnú domácnosť v zákonnej dobe 1 rok pred jeho smrťou nevedla, je predčasný, majúc za to, že takýto záver z vykonaného dokazovania jednoznačne nevyplýva, s tým, že vytkol súdu prvej inštancie, že vykonané dôkazy vyhodnotil nedostatočne, resp. nesprávne. Mal za vylúčené, aby fyzická osoba bola členom dvoch domácností, či už individuálnej alebo spoločnej. Vytkol tiež súdu prvej inštancie, že nemal zistené, kde inde žalobkyňa viedla domácnosť.

31. Po vrátení veci odvolacím súdom súdu prvej inštancie tento po doručení odvolacieho rozhodnutia obom stranám sporu, ktoré tým, že sa odvolacie rozhodnutie dostalo do ich dispozičnej sféry, mali možnosť oboznámiť sa s výhradami odvolacieho súdu k provoinštančnému konaniu a oboznámiť sa s tým, čo je pre účely úspechu tej - ktorej strany v spore potrebné, vytyčil pojednávanie na deň 20.09.2017, ktoré bolo odročené s tým, že ďalší termín pojednávania určený deň 13.12.2017 vzali obe strany sporu na vedomie a právny zástupca žalobkyne sa zaviazal na budúcom pojednávaní zabezpečiť prítomnosť ním navrhnutých svedkov. Odvolací súd poukazuje na to, že k týmto procesným postupom súdu prvej inštancie i strán sporu došlo za účinnosti nového procesného kódexu účinného od 01.07.2016. Podľa ust. § 197 ods. 1 CSP, veta prvá ak strana navrhne výsluch svedka, zabezpečí jeho prítomnosť na pojednávaní. V zmysle ods. 2 tohto ustanovenia len ak nemožno postupovať podľa ods. 1, požiadala strana súd o predvolanie svedka. K situácii spĺňajúcej dikciu ods. 2 citovaného ustanovenia a ani k požiadaniu žalobkyne o predvolanie ňou navrhnutých svedkov nedošlo. Pojednávanie vytyčené na deň 13.12.2017 bolo preložené z dôvodu hospitalizácie právneho zástupcu žalovaných na termín 08.02.2018, následne došlo k zmene aj tohto termínu pojednávania na deň 25.04.2018, keď zmena termínu pojednávania bola právnenému zástupcovi žalobkyne riadne a účinne doručená dňa 07.02.2018. Žalobkyňa a ani jej právny zástupca sa na pojednávanie súdu prvej inštancie dňa 25.04.2018 bez ospravedlnenia nedostavili a účasť navrhnutých svedkov na tomto pojednávaní nezabezpečili. Pojednávanie bolo odročené na termín 07.06.2018, právny zástupca žalobkyne bol na toto pojednávanie riadne predvolaný zásielkou doručenou mu dňa 25.04.2018. Na pojednávanie súdu prvej inštancie konané dňa 07.06.2018 sa právny zástupca žalobkyne a ani jeho klientka bez ospravedlnenia nedostavili, účasť navrhnutých svedkov nezabezpečili. Na pojednávaní konanom dňa 07.06.2018 súd prvej inštancie podľa § 180 CSP prejednal vec v neprítomnosti žalobkyne a jej právneho zástupcu a vo veci rozhodol napadnutým rozsudkom.

32. Každé civilné sporové konanie, o ktoré ide i v prejednáwanej veci, je ovládané zásadou dispozičnou a zásadou prejednacou, keď prejednacía zásada spočíva v tom, že tvrdenie skutočností a navrhovanie dôkazov k nim je zásadne vecou strán sporu a iniciatíva pri zhromažďovaní dôkazov leží zásadne na nich a ukladá im povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Strana sporu má teda povinnosť tvrdenia a povinnosť unesenia dôkazného bremena o svojom tvrdení, pričom dôkazné bremeno ohľadom všetkých tvrdení, ktorými odôvodňuje svoj nárok, má žalobca. Dôkazným bremenom sa rozumie procesná zodpovednosť strany sporu za to, že za konania neboli preukázané jej tvrdenia a že z tohto dôvodu muselo byť rozhodnuté o veci samej v jej neprospech. Zmyslom dôkazného bremena je umožniť súdu rozhodnúť o veci samej i v takých prípadoch, keď určitá skutočnosť významná podľa hmotného práva pre rozhodnutie o veci nebola alebo nemohla byť preukázaná a keď teda výsledky hodnotenia dôkazov neumožňujú súdu prijať záver ani o pravdivosti tvrdenia tejto skutočnosti, ani o tom, že by táto skutočnosť bola nepravdivá (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 24.06.2010 sp. zn. 5Obo 52/2010).

33. V nadväznosti na vyššie uvedené odvolací súd konštatuje, že v konaní pred súdom prvej inštancie presne k takejto procesnej a dôkaznej situácii došlo. V odôvodnení zrušujúceho uznesenia odvolacieho súdu, ktoré bolo doručené súdom prvej inštancie obom stranám sporu, je uvedené, že záver súdu prvej inštancie vyjadrený v pôvodnom zrušenom rozsudku o nevedení spoločnej domácnosti žalobkyne s poručiteľom je predčasný, preto bolo následnou úlohou žalobkyne ako strany túto skutočnosť tvrdiacej nad všetku pochybnosť toto tvrdenie preukázať, t. j. uniesť o tomto tvrdení dôkazné bremeno. Žalobkyňa

však v novom konaní ostala absolútne pasívna, nevyužila možnosť uniesť dôkazné bremeno danú jej odvolacím súdom. Súd prvej inštancie tak nemohol zistiť, či je jej tvrdenie o vedení spoločnej domácnosti s poručiteľom po dobu jedného roka pred jeho smrťou, t.j. o skutočnosti významnej pre rozhodnutie veci podľa hmotného práva, pravdivé alebo nepravdivé, preto nemohol súd prvej inštancie rozhodnúť inak, ako v jej neprospech. Odvolaciu námietku žalobkyne o nekomplexnom hodnotení dôkazov súdom prvej inštancie a o nevysvetlení, prečo prihliadol len k dôkazom v jej neprospech, o irelevantnosti počtu svedkov svedčiacich v jej prospech a v jej neprospech tak mal odvolací súd za neopodstatnenú, keď súd prvej inštancie a ani odvolací súd vykonaným dokazovaním nepresvedčila nad všetku pochybnosť o tom, že po dobu jedného roka pred smrťou poručiteľa viedla s ním spoločnú domácnosť pokiaľ ide o všetky jej atribúty, ktoré súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia rozobral, preto i túto odvolaciu námietku vyhodnotil odvolací súd za neopodstatnenú, nakoľko sa v tomto smere riadil intenciami odvolacieho súdu, avšak vyhodnociac dôkaznú situáciu v konaní mal logicky a teda zákonom zodpovedajúcim spôsobom za to, že žalobkyňa jej vedenie s poručiteľom nepreukázala.

34. Pokiaľ ide o žalobkyňou v odvolacom konaní dňa 21.08.2018 doložené do spisu čestné prehlásenie J. X., nar. X.X.XXXX, priateľky žalobkyne o jej vedení spoločnej domácnosti s poručiteľom, odvolací súd uvádza, že ide o neprípustnú novotu v odvolacom konaní.

35. Podľa ust. § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Odvolací súd konštatuje, že doložením čestného prehlásenia priateľky žalobkyne žalobkyňou v odvolacom konaní nebol splnený žiaden zo zákonných predpokladov pre pripustenie novoty v rámci odvolacieho konania, keď dôvody pod písm. a), b) sú vylúčené celkom logicky, dôvod písm. c) má na mysli vadu súdu prvej inštancie v jeho procesnom postupe a dôvod pod písm. d) má na mysli objektívnu nemožnosť strany sporu doložiť dôkazný prostriedok v rámci konania pred súdom prvej inštancie.

36. Na základe uvedeného vyhodnotil odvolací súd odvolacie námietky žalobkyne za nedôvodné a napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

37. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle zásady úspešnosti v konaní podľa ust. § 255 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 378 ods. 1 CSP vzhľadom na plný úspech žalovaných v odvolacom konaní.

38. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).